

UNIČEVANJE SADEŽEV V PRID VIŠANJA CEN

Manj pridelkov ne bo rešilo farmerjev iz dolgov in krize

Vladni ekonomski program zgrajen v velikih protislovjih. — Nad 3,000,000 akrov bombaža se uniči

POLJEDELSKI tajnik Wallace je te dni naznanil, da je vladna kampanja za reduciranje bombažnega pridelka dozdaj dobro uspešna. Farmerji na jugu so z vlado podpisali pogodbo, da podoberjejo nad tri milijone akrov bombaža, kar bo vlado stalo nad 300 milijonov dolarjev. Kampanja je še vedno v teku.

Z enakimi kampanjami namerava vlada pričeti tudi v drugih panogah poljedelstva. K sreči je Rooseveltu priskočil na pomoč bog in poslal ameriškim farmerjem veliko sušo, ki je uničila dobršno mero pridelka — po nekaterih krajih srednjega zapada je uničena vsa koroza in poznejša pšenica, krompir in drugi posevki. Farmerji v prizadetih krajih pravijo, da bodo prihodno zimo stali pred večjim pomanjkanjem kot pa mestni prebivalci.

Suša, ta "božja šiba", nad katero nima nihče kontrole — tudi molitve za dež ne pomagajo — ni bila v vladnem programu, dasi je več storila za dvignjenje cen farmerskih produktov kot vsi washingtonski edikti. Vendar se pa v svojih ekonomskih posledicah na deželo dosti ne razlikuje od vladnega programa kolikor se tiče njenega stremeljenja po restrikciji pridelkov. Edina razlika je v tem, da je po suši uničeni farmer večji revež kot pa farmer, ki podpiše z vlado pogodbo za uničenje neke količine posevkov, za kar dobi nekaj odškodnine.

Kljub suši vlada ne misli prenehati s kampanjo za restrikcije posevkov in procesnim davkom, ki je druga točka v njenem programu in v tesni zvezi s prvo. Dasi je letošnji pšenični pridelok najmanjši v zadnjih 30 letih, je vlada vseeno naložila procesni davek, ki znaša 30 centov na bušel. Slično namerava uvesti tudi na nekatere druge pridelke. Na bombaž je naložila štiri in pol centa na funt. S tem denarjem, ki ga bodo plačali konzumenti v obliki višjih cen, bo vlada financirala svoj redukcijski program.

S tem programom vlada namerava doseči — "planirano produkcijo" v poljedelstvu. Planirana je na principu cen in pomanjkanja in ne na principu blagostanja ter obilice. Dokaz temu je splošna revščina na eni strani, na drugi pa prizadevanje vlade, da zniža produkcijo in s tem požene cene navzgor. Vlada niti ne skuša tajiti, da je preveč bombaža in volne vsled tega, ker so ljudje slabo oblečeni, ali da je preveč pšenice, mesa in drugih življenjskih potrebščin zato, ker so ljudje presiti. Nasprotno: medtem ko je prejšnja administracija vtaknila glavo v pesek in ni hotela videti velike mizerije, je sedanja vlada vsaj toliko poštna, da vidi okrog sebe morje bede in pomanjkanja.

Kljub temu pa si je osvojila Hooverjev poljedelski program — kolikor ga je pač imel — ga nekoliko predelala in dodala nekaj novega in z njim pri-

NAJSIGURNEJŠA POT

Sirjenje delavskega tiska in organiziranje v socialistični stranki ter v unijah je najsigurnejša pot v pravo ekonomsko rekonstrukcijo.

PRIZOR Z BOJIŠČA V DRŽAVI NEW YORK

Proti farmerjem v državi New York, ki so pred nekaj tedni zastavljali, da si izvojujejo višje cene mleku, je nastopila oborožena sila; posledica so bili spopadi, kakršnega prikazuje ta slika. Stavkarji so namreč razlikovali mleko in razbijali posodo onim farmerjem, ki se niso hoteli pridružiti boju za zvišanje cen mleku. Te farmerje v New Yorku, kakor drugod okrog velikih mest, izkoriščajo velike korporacije, katere imajo monopol za distribucijo mleka. Te določajo, koliko naj dobe farmerji, in koliko naj plačajo konzumenti.

ROOSEVELTOV NRA PROGRAM ZADEL OB ČERI IN OBTIČAL

Hugh S. Johnson, načelnik NRA, je pred nekaj tedni preproval, da bo do delavskega praznika 4. septembra dobilo delo s pomočjo Rooseveltove ekonomske akcije najmanj pet milijonov nezaposlenih. Zdjaj priznava, da se to ne bo zgodilo in izjavil, da ne bo več preproval. Vseh pet največjih industrij, namreč jeklarska, premogovniška, avtna in lesna, so še brez pravilnika.

Predsednik Roosevelt je v skrbeh radi te počasnosti industrialcev, ki se ne morejo zediniti za skupni pravilnik, vrhutega pa vztrajajo pri svojih zahtevih za odprto delavnico. Ker se Johnsonu ni posrečilo doseči uspehov pri pogajanjih, kakršne je preproval, je posegel v situacijo Roosevelt sam in poziva predse industrialne magnate ter finančnike na tajne pomenke.

Še veliko večje skrbi pa povzroča Johnsonu ter Rooseveltovemu kabinetu poplava pritožb, da kompanije, ki so podpisale pravilnik in dobile v potrdilo plavega orla, sploh ne spolnujejo določb, v katere so pristale, pač pa so v neštetihih slučajih delovne razmere še celo poslabšale. Teh pritožb o kršitvah je toliko, da jih Johnsonovim uradnikom ne bo mogoče preiskati, razen nekatere. Mnoga podjetja so pravilnik podpisale ne da bi imele pri tem namen izvesti skrajšanje delavnika ali zvišati plačo. Nekateri so jo boljše plačanim delavcem celo odvzeli in jih izenačili toliko, da dosega minimalno mezdo od \$12 do \$15 na teden za najmanj 40 ur dela. "Tisoče trgovcev, ki so podpisali Rooseveltov pravilnik za reguliranje svojih obratov, krši te določbe na debelo," poročajo iz urada NRA. Skoro vse tiste kompanije, ki so znižale delavnik, zahtevajo zdaj od svojih delavcev, da opravijo ravno toliko dela v skrajšanem času. Mnoge so znižale plače, ne da bi jih zvišale nižje plačenim delavcem. Nekateri trgovci so zaprle podružnice in podružne urade, češ, da bi se jim vsled pravilnika preveč zvišali stroški.

Kar ameriškega farmerja najbolj tare, so dolgovi. Z zvišanjem cen se bodo ti dolgovi sicer proporcionalno znižali, ampak bo to znižanje le navidezno, ker farmer bo moral plačevati višje cene tudi za vse, kar bo kupil. Iz daljšega videka bo farmer ostal na isti točki kot je danes in sploh ves čas po vojni.

Če bi bila vlada prevzela vse farmerske dolgove — in gotovo tudi dolgove vseh malih posestnikov — jih amortizirala na nizkih odplačilih, na drugi strani pa naložila kapitalni davek in konfiskacijski davek na velike dohodke ter dedščine in te dohodke porabila za brisanje teh dolgov, bi bilo s tem korakom v resnici pomagano farmerjem. Lastninska pravica do zemlje je drugi jarem, ki tišči k tlom ameriškega farmerja —

grozil kršilec, da se izpostavlja nevarnosti prosekutiranja na podlagi poštnega zakona, ki prepoveduje varanje v pislih. Farley namreč pravi, da so Rooseveltu pisemno obljubili, da sprejmejo njegov provizorični splošni pravilnik in vsled te zaveze so dobili plavega orla. Kdor je neapolnuje, izvrši kaznjivo dejanje, ker je izrazil pošto za varljivo poročanje, pravi Farley. Seveda, to strašilo ne bo izdalo.

Ako predsednik Roosevelt hoče, da bo njegov program količkaj uspel, se bo moral zelo resno spoprijeti s profitom. Zdjaj še vedno upa, da bodo kapitalisti žrtvovali nekaj svojih dobičkov v prid delavcev, kar pa se ne zgodi, kajti tudi kjer so delavcem zvišali plače, je treba upoštevati, da je bilo to povišanje manjše kot pa so poskočile cene potrebščinam. Ako vsaj do novega leta ne dobi dela pet milijonov nezaposlenih, bo Rooseveltov sedanji program neuspeh. In ako tudi uposle toliko novih delavcev, jih ostane nad deset milijonov še vedno brez zaslužka in v krušnih vrstah.

Ali ste naročnino že obnovili?

Izjalovljena "enotna fronta"

Nekateri socialisti, med njimi Norman Thomas, so pripočeli, da naj soc. stranka preiskusi iskrenost komunistov v njihovih pozivih za enotno fronto. Drugi, njim na čelu James Oneal, so nasprotovali, iz razloga, da komunisti niso imeli in nimajo danes s svojimi "pozivi" za enotno fronto nikakega iskrenega namena. Zmagala pa je Thomasova skupina in tako so socialisti sprejeli poziv komunistov za enotno fronto proti vojni in za sklicanje protivojnega kongresa ameriških radikalnih in liberalnih skupin. Pogoj socialistov za sodelovanje je bil, da mora ta enotna fronta služiti samo namenu, radi katerega je ustanovljena, in ne za strankarsko

TEROR NAD ČRNCI V ALABAMI — TRIJE LINČANI, EDEN UBIT

Alabama je prišla pred dnevi spet v ospredje časopisnih strani radi novega izbruha proti črncem. Scottsboro proces je pokazal, kako močno sovražijo črnce v tej državi. Dne 13. avgusta je belopoltna drhal linčala blizu Birminghama tri zamorce, ker jih je osumila umora. Dne 8. julija so namreč našli truplo 21 let starega belopoltnega dekleta na travniku blizu njenega doma. Preiskava je ugotovila, da je bila umorjena. Obtožili so tri črnce in jih aretirali. Ko so bili vzeti iz enega zapora, da jih prepeljejo v drugega, so bili ugrabljeni, mučeni in nato linčani. Četrtega zamorca pa sta dne 12. avgusta ubila v istem mestu dva policaja, in nato svoj zločin opravičila z izgovorom, da se je branil aretaciji. Aretirani sta ga hotela, ker je bil obtožen, da je kradel kokoši.

Dviganje z dna

Newyorški dnevnik Times poroča na podlagi statističnih ugotovitev, da je kriza še vedno zelo občutna, da pa je trgovski promet vendar 45 odstotkov višji kot je bil marca to leto, ko je bil na najnižji stopnji v času te krize.

ZNAČAJ POLITIČNEGA PREOBRAČA NA KUBI

DIKTATOR Gerardo Machado, ki je predsedoval "republik" Kubi blizu šest let, je končno vendarle padel. Bil je rabelj najhujše vrste. Ko je prihajal nanj čezdalje jačji pritisk z zahtevo, da mora resignirati, je blebetal, da tega pod nobenim pogojem ne stori, ker se noče "izneveriti ljudskemu zaupanju". Generalna stavka, naperjena proti njegovemu krvavemu režimu, in splošna nezadovoljnost med ljudstvom, pa je tudi Machadove pristaje primorala na "kompromis". Dne 12. avgusta je predsednik Machado pobegnil s Kube v aeroplanu.

Kuba je ekonomska vezalka ameriškega Wall streeta. Njen glavni pridelek je sladkor, postranski pa korupcija in do avgusta to leto Machadovo absolutizem, ki je vladal v interesu newyorških bankirjev. Ameriške investicije na Kubi znašajo okrog tri četrtine milijarde. Ta denar je bil delno legitimno investiran in delno pa forsiran na deželo. Danes oziroma že dalj časa je njena sladkorna industrija na psu in v deželi silna revščina.

Odkar se je Machado na željo Wall streeta povzpela na krmilo — leta 1928 — se je ta solnčna deželica ob ravniku spremenila v pravcati peklo za delavstvo in vse Machadove politične nasprotnike. Ves čas je vladal z železno pestjo in pomiril vse vplivnejše nasprotnike in delavske voditelje, ki niso utekli iz dežele. In bolj kot je pritiskala kriza, bolj tiransko je Machado vladal.

Vladal je s pomočjo svoje dobro plačane policijske in vojaške sile. Poleg majhne kaste plutokratov, je bilo edino vojaštvo in policija, ki nista občutila krize, oziroma sta živelja v izobilju vsega. Za svojo oboroženo silo je Machado vedno imel dovolj denarja, katerega je preal iz tlačnega ljudstva. In kot je bil on lakaj wallstreetških bankirjev, tako si je znal ustvariti poleg vojaške sile tudi armado političnih lakajev. Pri tem mu je najbolj prav prišla državna loterija, s katero je kupoval lojalnost višjih vladnih uradnikov. Nekateri opazovalci, ki so se poglabili v socialno in politično življenje Kube, pravijo, da si je diktator kupil kongres z loterijo. Od vsake vstopnice, prodane v njegovem okraju, je dobil kongresnik komišen. In kjer je komišen, tam je tudi vdanost.

Amerika je leta 1898 okupirala Kubo oziroma jo je "osvobodila" z revolucijo, v kateri se je najbolj proslavil Teddy Roosevelt. Ker je bila ta "revolucija" preveč očitno ameriškega izvora, se je washingtonska vlada proklamirala le za "osvoboditeljico", ustanovila republiko pod svojim protektoratom in namignila ameriškim bankirjem, da imajo svobodno pot v izkoriščanju kubanskega bogastva in ljudi. Te s puško prisvojene pravice so se držali kot pač znajo vsi imperialisti.

S Plattovim amandmentom leta 1916 si je Amerika pridržala pravico — varuha nad republiko. Bila je res ves čas dober varuh ameriških bankirjev in trda mačeha kubanskemu ljudstvu. Hooverjeva administracija je z mirnim očesom gledala naraščanje Machadovega terorizma in ga aploh protektirala. Imajoč to protekcijo od mogočnega sosedu, je Machado moral svoje nasprotnike kot nekdanji rimski imperator Neron in kot jih mori danes Hitler v Nemčiji.

Kupa trpljenja pa je očitvidno privrelo do vrhunca. Iz majhne stavke avtobusnih voznikov v Havani je vzplamtel revolucija, ki je namah objela vso deželo. Prišla je menadoma in nepričakovano. Zadnje čase je kazalo, da bo novi ameriški poslanik Wallis zbarantal padec Machadovega režima potom diplomacije. Pri vlogi posredovatelja med opozicijo in Machadovim režimom ga je prehitela revolucija, ki je izvajala padec Machadove diktature. To je ljudstvo poskušalo že z revolucijo zadnji spomlad in z upori pred dvema letoma, toda brez uspeha. Zdjaj pa je morala odnehati tudi ameriška protekcija.

Padec Machadovega režima seveda ne bo rešil glavnega ekonomskega problema dežele. Sladkorna industrija Kube je v glavnem odvisna od svetovnega trga, največ od ameriškega, kjer ima radi velikih ameriških investicij gotove carinske prednosti. Te prednosti niso v prilog ameriškim konzumentom, nego v interesu sladkornih družb na Kubi, katere kontrolirajo "naši" bankirji — predvsem Rockefellerjeva National City banka.

In dokler se Kuba ne reši ameriških bankirskih krvososov, ki so deželo majhnih kmetov spremenili v deželo velikih sladkornih plantaž in s tem mezdno zaslužili nekdanje kmečko prebivalstvo, toliko časa se položaj ljudskih mas ne more dosti izboljšati. Politične reforme so na mestu in potrebne, ampak s političnimi reformami se ne nasiti praznih želodcev, oblačil golih teles, niti ne rešuje gospodarskih problemov. Dokler bodo Kubi vladali domači ali tuji bankirji ter drugi kapitalisti, toliko časa bo imela Machade v eni ali drugi osebi, bolj ali manj tiranski.

Pravi namen Balbovega Za razširjenje tednika "New Leader"

Polet italijanskih letalcev iz Italije v Chicago je bil podvzet zato, da se oglašja Italijo, in pa da se med Italijani v Zd. državah utrdi lojalnost Italiji ter fašistična propaganda. To je bil edini namen te drage ekspedicije. "Za Italijo in njen fašizem je dosegla ogromno," je dejal Mussolini ob njenem povratku, in povišal generala Balbo v "zrako-maršala". Tudi Balbo je dejal, da je bil polet prirejen v interesu politične propagande in prestidža. To je poudaril tudi v svojem govoru pred odhodom iz New Yorka.

Ogromen deficit

Deficit zvezne vlade v fiskalnem letu, ki je bilo končano 30. junija, znaša v vseh postavkah vladnih izdatkov tri milijarde dolarjev. Naselbine brez razširjenega Proletarca niso in ne morejo biti napredne.

PROLETAREC

Izhaja vsak četrtak. Izhaja Jugoslovanska Delavska Tiskovna Družba. Chicago, Ill. Glasilo Jugoslovanske Socialistične Zveze NAROČNINA v Zedinjenih državah za celo leto \$3.00; za pol leta \$1.75; za četrt leta \$1.00.

PROLETAREC Published every Thursday by the Yugoslav Workmen's Publishing Co., Inc. Established 1906. Editor - Frank Zaitz Business Manager - Charles Pogorelec

Subscription Rates: United States, One Year \$3.00; Six Months \$1.75; Three Months \$1.00. Foreign Countries, One Year \$3.50; Six Months \$2.00.

PROLETAREC 3830 W. 26th St., CHICAGO, ILL. Telephone: Rockwell 2864. 546

RAZREDNI BOJ ODPRAVLJEN, ALI "PREPOVEDAN"?

"New deal" med drugim obljublja odpravo stavk in bojev, kakršne vidite na temo slikama. Vrhnja je iz stavke farmarjev v New Yorku. Na spodnji so premogarji v Uniontownu ob priliki demonstracije proti povratni na delo preje, dokler jim ne bo zagotov-

V naročju kapitalistične revolucije

ANTON GARDEN (Nadaljevanje).

Kaj "novi" kapitalizem pomeni, je danes še povsem nejasno, zavito v neprodno temo. "Nov" kapitalizem so njegovi intelektualni lakaji sicer iznašli že takoj po vojni, ampak se je njih junak ne le izkazal jalovega, nego je tudi poginil. NIRA pa daje temu pojmu bistveno formo, ki je nekaj novega. Kaj ta forma oziroma sistem nudi delavstvu, je še tudi povsem nejasno. Krajši delovnik? Najbrž! Večji sad njegovega dela? Dvomljivo. Več pravic pri delu? Dvakrat dvomljivo. Glede v NIRA navedene pravice do organizacije, se je že v prvih par tednih pokazalo, da se bo "novi" kapitalizem prav tako upiral dati delavstvu to pravico kot se je stari. To pravico si bo moralo delavstvo izvojevati.

vilu, in tako pomagali Proletarcu do obstoja v teh kritičnih časih. Joe Lever, Newburgh, O., je poslal 2 naročnini in pravi, da obične še ostale naročnike v svoji okolici. Henrik Pečarič, Naticocks, Pa., je poslal 1 naročnino in sporoča, da v kratkem poseti rojake v Luzerne in po možnosti tudi v Forest City. Opisuje razmere med premogarji na antracitu in poteškočah, ki jih imajo s reakcionarnimi unikajni voditelji. Upati je, da se te razmere spreminjajo, ali spremenili jih bodo edino med nje več socialistične literature, pa več organiziranja v soc. stranki.

John Kobl, Duluth, Minn., je poslal 1 naročnino ter \$1 v tiskovni fond lista. Razmere, pravi, da se še niso nič spremenile. Vseeno bo poskušal storiti kar se bo dalo v prid lista in stranke. John Terčel, Strabane, Pa., je poslal 1 naročnino in \$2 podpora listu, katerega mu je izročil Louis Humar iz Bentleyville. V pisnu pravi, da se sodrugi zavedajo položaja, v katerem se nahaja list, in da bodo storili vse v svoji moči, da se ga obvaruje skozi krizo. Ko pa se razmere spremenijo, bodo Proletarca v svojem okraju tudi razširili kot še nobenkrat prej.

Tudi Frank Podboy, Parkhill, je poslal 2 naročnini. Deloval bo naprej za razširjenje lista. Zdej je zelo zaposlen v organizatorični kampanji premogarjev v osrednji Penni. John Pahaar, Niles, O., je tudi poslal 2 naročnini ter \$1 v tiskovni fond lista. Tone Sular, Arma, Kans., ki je bil pred nekaj dnevi na seji gl. odbora SNPJ, se je oglašil v upravljanstvu in izročil 1 naročnino ter \$15 v tiskovni fond lista, ki je del prebitka piknika kluba št. 21 JSZ, zraven pa še sam dodal \$1. Kot izgleda, bodo šli Kansasčanje prvi "over the top" v kvoti, ki jim je bila določena za tiskovni fond. Nedavno pa je sodrugička Bratkovih poslala \$2.15 v tiskovni fond, ki jih je nabrala med somišljeniki lista. Ora je soproga Jožeta Bratkoviča, s katerim sva pred 22. leti agitirala za list po južnem Illinoisu. Jože in soproga sta še vedno v prednjih vrstah našega zavednega delavstva.

Frank Petavos, Little Falls, N. Y., je poslal 1 naročnino in \$3 v tiskovni fond, ki so bili nabrani med posetniki piknika kluba št. 14 JSZ. V pisnu pravi: "Proletarca moramo ohraniti za vsako ceno, ker nam je danes bolj potreben kot kdajkoli. Z veseljem opazujem, kako naši napredni delavci in delavke agitirajo za naš list, da se ga ohrani. Naprej za našo stvar, sodrugi!" Mnogi naši agitatorji in naročniki nas sprašujejo, kdaj začnemo izdajati Proletarca spet na osemih straneh. List jim ugaaja, samo premahajer. Tudi uprava se pridružuje temu mnenju. Zagotavlja pa vse, da kakor hitro se razmere pri listu zboljšajo, ga bomo ponovno imeli na osemih straneh. Niče si tega bolj ne želi kot uprava sama, kajti zavedamo se, da list v tej velikosti nikakor ne odgovarja potrebam našega pokreta, ali v danih razmerah ni mogoče misliti na povečanje. Imamo pa eno priporočilo vsem zastopnikom in čitateljem lista: pridobimo mu v prihodnjih 4 mesecih 600 novih naročnikov, in Proletarcu bo v Novem letu zopet začel izhajati stalno na osemih straneh. Ali je to mogoče? Mi pravimo: JE! List ima našo stvar zastonžno po naselbinah. Kaj, če se bi zavzeli in mu vsakdo teh pridobilo recimo dva nova naročnika na mesec. To bi bilo 800 novih naročnikov. Kkota bi bila s tem dosežena in list bi bil spet postavljen v ugodnejše gmetno stanje, kar bi nam omogočilo povečanje. Na delo, sodrugi in somišljeniki!

Upravnik. Za naš časopis Milwaukee, Wis. - Končno je stvar dozorjela; sedaj je vse določeno za skupni izlet članstva obeh klubov s številnimi našimi somišljeniki. Zadnja dva meseca so bili naši sodrugi in sodruginje zaposleni z delom v raznih odborih, ki so imeli v oskrbi piknične posameznih društev, zato se je delovanje za prireditev v prid našega časopisa zavleklo. Na zadnji klubovi seji, katere se je udeležilo več sodrugov in sodrugič iz West Allisa, je bilo sklenjeno, da priredita oba kluba izlet na Army Lake in da se povabi na udeležbo vse naše somišljenike iz obeh naselbin. Izvoljen je poseben odbor, ki ima vse delo v svoji oskrbi. V prihodnjih par tednih se bo razvilo obširno delovanje, da se "ridobi" za ta izlet tudi veliko drugega obnštva. Odbor bo skrbel, da bo izlet v vseh oziirih popoln. Gledalo se bo na to, da se bo nudilo udeležencem ne samo dobro postrežbo, temveč tudi obilo drugega razvedrila. Za one, kateri nimajo svojih avtomobilov ali se ne bodo peljali s prijatelji ali znanci, bo na razpolago tovorni avto; sbrališče bo pri S. S. Turn dvornih. Vse natančno bo poročano kasneje. Odbor bo skušal preskrbeti tudi govornika, da bo izlet tudi s tega stališča zanimiv. Vse člane in somišljenike že sedaj opozorjamo na ta izlet in jim priporočamo, da sanj agitirajo med znanci in prijatelji. Ako se potrudimo vsi, bomo lahko dosegli velik uspeh. Izlet se bo vršil 27. avgusta, to je, zadnji teden v tem mesecu. Čisti dobiček je namenjen v pomoč našemu listu Proletarcu. Za klub št. 37 in 180. -

UPRAVNIKOVA KOLONA

Pa., ne samo da streže ljudem z dobro grocerijo in mesomi, pač pa je tudi aktiven za list in stranko. Le malo je naših trgovcev, ki bi bili tako delavni kot je on in vsa njegova družina. Naš farmar Mike Krultz, Willard, Wis., tudi ne zamudi nobene prilike, kadar je treba kaj storiti v prid Proletarca. Pred kratkem je poslal 6 naročnin in obeta, da se spet kmalu oglasi. Tone Zornik agitira po zapadni Penni. Poslal je 4 naročnini in prodal precej knjig iz Proletarčeve knjižarne. V začetku septembra gre na agitacijo v državo New York in od tam na polje trdega premoga. Ker je tudi dober govornik in skušen v socialističnem gibanju, priporočam klubom, da za časa njegove ture organizirajo shode in sestanke ter mu gredo pri agitaciji v vseh oziirih na roke. Francka Zakovšek, No. Chicago, je stalno na delu za razširjenje Proletarca. Pred kratkem je poslal 4 naročnini in \$7.20 v tiskovni fond lista. Malo je žensk ki bi bile tako aktivne za Proletarca kot je s. Zakovšek. Zeleti je, da bi dobila več posnemovalk. Tudi iz Girarda, O., smo prejeli 4 naročnini. Poslal jih je Anton Dobrovolec. V pisnu pravi, da imajo veliko nasprotnikov v naselbin, toda sodrugi so odločni in ne klonajo, naj pride kar hoče. Frank Martinjak, La Salle, Ill., je poslal tri naročnini in pravi, da se v bližnji bodočnosti zopet zglaši. Oglasil se je tudi Jože Vidmar iz Milwaukeeja, Wis. Poslal je 3 naročnini in pravi, da bo z agitacijo nadaljeval. Zadnjič sem v tej koloni omenil, da bosta imela klub št. 37 in 180 JSZ piknik 6. avgusta v prid tiskovnega fonda Proletarca, kar je bila pomota. Vršil se bo enkrat v bližnji bodočnosti. Upamo, da se bodo napredni rojaki in prijatelji lista odzvali na ta piknik v obilnem šte-

Deklaracija španskih socialistov

"Ce za Španijo ni drugega izhoda kot diktatura, bo to socialistična diktatura in ne fašistična." je deklaracija španskih socialistov vsem ekstremnim elementom na desnici in levici, ki so se zadnje čase mrzlično pripravljali na puč. Vlada je očistila zatra predno so imeli priliko izvesti načrte in sprejela izjemne zakone, ki ji dajejo moč, da lahko razglasi obsedno stanje. Minister Caballero, ki je na velikem shodu podal to deklaracijo, je rekel, da socialisti ne bodo dopustili, da bi Španija sledila Nemčiji. "Mi ne stremimo za diktaturo, ampak če ni drugega izhoda, jo bomo proklamirali mi in ne buržvazija." Za socialistično gibanje, posebno za evropsko, ki na splošno polaga preveliko važnost na politično in premalo na industrialno in socialno demokracijo, je ta deklaracija španskih socialistov kot hladen veter v vročem dnevu. Če bi nemški socialisti ne bili toliko zaslepljeni v republiko, in to v buržovazno republiko, ter večji realisti in revolucionarji, bi danes ne ječala Nemčija pod Hitlerjevimi fašizmom. Tudi "marksistom bi se ne kotahle glave po pesku," kot je Hitler socialistom in komunistom pred dvema leti obljubil in katero grožnjo danes izjva.

"Minimalna plača"

Na NRA je prišlo med drugim tudi tole vprašanje: "Spoznam zveze lastnikov restavracij in vlade določa med drugim minimalno plačo za strežnice. V naši restavraciji imajo strežnice 80c na dan in poleg tega jim dajejo gosti napitnico, kar skupno znese približno toliko kot je v pravilniku določena minimalna plača. Ali se smejo napitnine v tem slučaju došteti k plači? In ako ne, ali mora restavracija zvišati mezdo do minimalne vsote?" Odgovor je bil, da tega ni treba, ker je dovoljeno napitnine došteti k regularnim plačam. Lažnjive vesti o obnovljenih obratih ne bodo zmanjšale brezposelnosti, pač pa razkačile nezaposlene.

PO COLORADU

FRANK ZAITZ (Nadaljevanje.)

Tudi premogovnike v južnem Coloradu lastuje največ ta kompanija. Obratujejo malo. Uniji - pa bila UMW ali katera druga, so bossi še vedno nasproti. V muzeju v Pueblu, v palači rudnin, imajo na velikem prestolu kralja premoga. Na tisti prestol sem se spomnil, in pa na Upton Sinclairjevo knjigo, "King Coal", ko sem hodil okrog zapuščenih premogovnikov, kjer so se vršile že mnoge bitke.

Colorado Fuel & Iron kompanija je neizprosna sovražnica unij. Mnogi grobovi to pričajo. Tudi druge kompanije, ki lastujejo, ali so lastovale premogovnike v južnem Coloradu, so prispevale velik delež v brezobzirnem izkoriščanju rudarjev. Masaker v Ludlowu iz leta 1913 ne bo nikoli pozabljen. Spomenik na grobovih teh žrtev pošasti profita neprenehoma opozarja na krivice, ki so se godile in se še gode delavcem. Velika črna figura s krono in žezlom na prestolu v palači rudnin v Pueblu je kralj Premog v duhu profita, ne v smislu koristi, ki jih prinaša ta prirodni zaklad človeški družbi.

Poleg omenjene Rockefellerjeve kompanije lastuje v Coloradu precej premogovnikov Rocky Mountain Fuel kompanija. V času ludovskega masakra ji je načeljeval John J. Roche. V brutalnostih ni prav nič zaostajal za bossi in superintendenti Rockefellerjeve družbe. Grozote, ki so se godile nad rudarji in njih družinami so bile tolikšne, da je morala poseči vmes s priaskavo federalna vlada pod načelstvom William H. Tafta, ki sicer ni pomagala rudarjem, opozorila pa je javnost na suženjske razmere, katere je kompanijam pomagala vzdrževati tudi državna in vsa lokalna politična oblast.

Rocky Mountain Fuel kompanija kontrolira zdaj hiše pokojnega Roche-ja. V odnosjih z rudarji zastopa stališče, da je kooperacija in razumevanje drug drugega boljše kakor pa boj. Plačuje jim po \$5.25 na dan, ali 25c več kot pa je lestvica U. M. W. Miss Josephine Roche, ki je predsednica kompanije, priporoča vsem operatorem v Ameriki, naj priznajo unijo in jih zagotavlja, da bodo imeli koncem konca le koristi od tega.

V Walsenburg, južno od Puebla, mi je pravi rojak, da ga je uradnik premogovniške družbe (C. F. I. C.) pozval predse in mu pokazal anonimno dopisnico, na kateri ga je "dobri" človek denunciral, češ, ta in ta zdej agitira med premogarji za pristop v U. M. W. In ker je to v premogovnikih C. F. I. kompaniji greh, mu ne vrnejo dela, dasi je mlad, zdrav in močan ter nameče premoga za dva, ako treba.

Kako žive rojaki? Žive in premišlujejo o časih, ki so bili nekoč. Se celo boji, v katerih so njihovi tovariši padali in bili preganjani so jim ljubši, kot pa sedanje mučne, monotone razmere. V premogovnikih v južnem Coloradu se dela nekoliko več kot do tega poletja, ampak je še vedno malenkost. Pueblski steelwork porablja že par let pravo a la premoga, železnice tudi veliko manj kakor nekoč, drugega trga za premog pa je v Coloradu malo.

Nejevolje je med ljudmi mnogo, ki si išče utehe v preprih in podpornih društvih, in v navadnih osebnih mrznjah. Tudi presoja o vzrokih mizerije, ampak ne posebno preudarno. Kulturna življenja in prosvetnih aktivnosti v kempah ni. Tudi dovoljene ne bi bile, ker kompanijam, kakor je C. F. I., ne ugajajo, razen cerkvene, ki pa so vse kaj drugega kot prosvetne.

V vse hiše priseljencev prihajajo zdej tudi angleški dnevniki, ki pa dajo prav malo prave duševne hrane, in kolikor jo je, jo zadušijo morje slabega gradiva, ki ga najdete v njih od prve do zadnje strani. Delavski listi so redkost v teh krajih. Stalnost ni v kempah nikake. Ljudje, ki so imeli svoje hiše in jih popravljali ter gojili vrt okrog v veliko ljubeznijo, so se mnogi razšli za delom kamorkoli, hiše pa so ostale prazne. V Walsenburgu dobite hišo petih ali šestih sob še v prilično dobrem stanju za petdeset do sto dolarjev. Za stotak ali dva pa jo popravite, da je zopet uporabna za človeško bivališče.

"Pravega veselja ni več," pravijo rojaki. Ali temu ni kriva samo kriza. Ljudje se starajo, otroci dorasčajo, in nekdanja harmonika ter fantovski in dekljsko življenje v miljeju starokrajске vasi je stvar prošlosti - samo še spomini. Rojaki, kar jih ni skreganih drug z drugim, še prihajajo skupaj, tudi zapojejo, kadar jih vino razigra, toda zdej ne "prejajo" več toliko in ga zmanjka prej kot pa ona leta, ko se je v jamah še zasluzilo. Razpravljajo o politiki, o naših društvih in jednotah, o revoluciji - in ob enem goje tiho in glasno nado, da prinese Rooseveltov "new deal" če ne kaj boljšega vsaj nekdanje razmere. (Dalje prihodnjič.)

Ljudje, ki bi radi socializem brez pomoči socialističnega gibanja, goje napačne upe. Praveli so, da je prohibicija kriva brezposelnosti, in da bi dovolitev dobrega piva spremenila razmere dovolno na bolje. Pivovarne zdej varijo pivo že več mesecev, armada brezposelnih pa se je prav malo zmanjšala.

P. ZOLA:
RIM
Povelovnil Ethin Kristian.
(Nadaljevanje.)

Ali je bila to ona mirna, tako razumna žena, ki je potrpela, da bi si trdnje zgradila arečo? Pierre, ves v grozi, je ni več spoznal. Kadarkoli jo je bil dolejš videl, je opazal njeno neprilicno sramežljivost, ki je s svojim otroškim čarom izvirala navidezno iz njene narave same. Nedvomno je pod pritiskom nevarnosti in strahu zazarela strašna kri Boccanere in se je zbudil ves atavizem silovitosti, prevzetnosti, besnega, obupnega in razuzdanega poželenja. Zahtevala je svoj delež življenja, svoj delež ljubezni, pa se je upirala in je besnela, kakor da ji trga smrt, ki ji jemlje ljubljenega moža, njeno lastno meso.

"Rotim Vas, madame, potolažite se," je ponavljal duhovnik. "Saj živi, srce mu bije... Strašno si škodujete."

Toda ona je hotela umreti z njim. "O, ti moj ljubljene, vzemi me s seboj, če odideš... Na srce ti ležem, krepko te stisnem s svojimi rokami, da se zrastejo s tvojnimi, in potem naju morajo skupaj zakopati... Da, da, mrtva bova, pa vendar poročena. O ljubljen sem ti, da bom samo tvoja, če mora biti tako... O preljubi moj, odprti oči, odprti usta, poljubi me, ako nočeš, da umrem še jaz, če hoš ti mrtev."

Pravi plamen divje strasti, ognja in krvi je zaplapolal po mrčni sobi s starimi zaspanimi zidovi. Ali solze so premagale Benedeto; glasno ihtenje jo je izčrpalo in jo je brez vida in moči podrljo ob robu postelje. Na arečo je prišel od Viktorine priklicani zdravnik in je napravil kraj strašnemu prizoru.

Doktor Giordano, ki je že prekoračil šestdeseto leto, je bil majhen, belolas, gladko obrbit starček svežih lic; sredi samih cerkvenih bolnikov se je vsa njegova očetovska prikazen navzela ponašanja ljubeznivega premeta. Imeli so ga za izvrstnega moža; reveže je zdravil zastoj in v kočljivih slučajih je bil nevsiljiv in je znal molčati. Ze 30 let so bili vsi Boccanere, otroci, žene, vse do prečastitega kardinala vedno le v njegovih predvidnih rokah.

V tem ko je Viktorina svetila, je s Pierrovo pomočjo brižno slekel vsled bolečine prebujnega Darija, preiskal rano in takoj s mehlaščim licem izjavil, da ni nevarna. Nič ne bo, kvečjemu tri tedne v postelji, in komplikacij se ni bati. Kakor vsak rimski zdravnik je ljubil lepe sunke z nožem, s katerimi je imel vsak dan opraviti s svojimi slučajnimi bolniki izmed preprostega ljudstva; ogledoval je rano z dopadanjem, občudoval jo je kot poznavalec in si nedvomno dejal, da je to fino delo.

"Temu pravimo svarilo," je nazadnje polglasno dejal knezu. "Mož ni hotel moriti;

sunek je šel od zgoraj navzdol, tako da je prebodel meso, ne da bi se dotaknil kosti... I, zelo spreten mora biti; to je krasen sunek."

"Da, da, ni me hotel," je mrmral Dario, "sicer bi me prebodel kar skozi." Vsega tega ni slišala Benedeta. Odkar je bil zdravnik izjavil, da ni nevarnosti, in razložil, da prihaja slabost in omedlevica le od močnega sunka, ki so ga občutili žilci, je sedela kakor popolnoma izčrpana na stolu. Po strašnem obupnem napadu se je je lotila silna slabost. Tihe solze so ji potekle iz oči; vstala je in objela Daria v navalu strastne, neme radosti.

"Čujte, dragi doktor, povsem nepotrebno je, da kdo kaj zve," je Dario nadaljeval. "Ta komedija je tako smešna... Zdi se mi, da ni nihče ničesar opazil razun gospoda abbeja, ki ga prosim, da bi molčal... Kaj neda, zlasti kardinala ne bo nihče vznemirjal, in tudi tete — izkratka, nobenega prijatelja našega doma?"

Doktor Giordano se je mirno smehljaj. "Lepo, lepo, to se razume, nič se ne mučite... za ves svet velja, da ste padli po stopnicah, pa ste si izpahnili ramo... Ali zvaaj, ko ste obvezani, gijete, da zaspate in da ne dobite preveč mrzlice. Jutri zjutraj pridem zopet."

Zdaj so potekali dnevi v popolnem, velikem miru; Pierru se je razvijalo novo življenje. Prve dni ni niti zapustil stare, dremajoče palače; čital je in pisal, sicer pa ni imel drugega razvedrila, kakor da je vsako popoldne do mraka sedel v Darijevi sobi, ker je vedel, da najde tudi Benedeto. Po osemindeseturni močni mrzlici je šlo okrevanje svojo navadno pot; vse je šlo, da ni moglo boje, povest o izpahnjeni rami je verjel ves svet, in kardinal je dosegel pri strogo varčni dami Serafini, da se je na stopnišču napravila druga sveulka, da se ne bi ponovila taka nezgoda. V tem obnovljenem enakomernem pokoju se je primeril le še en sunek, bolje rečeno zagrozilo je razburjenje, ki je potegnulo tudi Pierra neki večer, ko je nekoliko dalje ostal pri okrevajočem, v svoj vrtnec.

Benedeta se je nekoliko minut odstranila; tedaj se je sklonila Viktorina, ki je prinesla juhe, ko je jemala posodo nazaj, nad kneza in je prav tiho rekla:

Milostivi gospod, mlado dekle, saj veste, Pierina, prihaja vsak dan v solzah vpraševati za Vas... Ne morem je odgnati, vedno hodi okrog hiše; rajše Vam povem."

Pierre je nehoté poslušal in hipoma se mu je zjasnilo; naenkrat je razumel vse. Dario, ki ga je gledal, je pač opazil, kaj da misli, pa je dejal, ne da bi odgovoril Viktorini:

"Da, abbe, Tito je bil, ta živina... Prosim Vas, ali ni to preunemno?"

Ali dasi je trdno zagotavljal, da ni storil ničesar, kar bi moglo dati bratu povod za svarilo, da ne pride preblizu sestri, se je vendar smehljaj kakor v zadregi in se je jezil in celo nekoliko sramoval zaradi te reči. Bil mu je očitno lažje, ko mu je duhovnik obljubil, da bo govoril z dekletom, če zopet pride, in da ji bo dal razumeti, da naj ostane doma.

(Dalje prihodnjič.)

RESNICA, ALI SAMO OBLJUBE?

Časopisje v vseh mestih poroča, da je izkoriščevanju žensk v trgovinah, pralnicah, tovarnah itd. konec. Nič več ne bodo prejemale le po štiri do 8 dolarjev na teden, nego najmanj minimalno mezdo od \$12 do \$15 na teden. Večina delavk pa še prav malo ve o teh pridobitvah, ki jih razglasa časopisje.

MANJ PRIDELKOV NE BO REŠILO FARMARJEV IZ DOLGOV IN KRIZE

(Nadaljevanje s 1. strani.)
imel v oskrbi tudi distribucijo v drugih. V Illinoisu je na primer okrog 70% najeminskih farmarjev, večina ostalih je zadolžena in le majhen odstotek je takih, ki lahko rečejo, da je farma njihova. V drugih državah ni nič bolje, v mnogih še slabše.

Dokler farmarji ne bodo sprevideli, da jim je lastninska pravica le breme, toliko časa njih položaj ne bo dosti boljši kot je sedaj. Zemlja in vse kar je v zemlji, je socialno bogastvo, do katerega bi morala imeti lastninsko pravico le družba kot taka.

Najgorostnejše na primer je to, da vlada zaseže farmo radi neplačanih davkov in jo proda drugemu farmarju oziroma stranki. Čez nekaj let se ta igra, ki farmarje le uprošača in je njih pozitivno breme, zopet ponovi.

Prva točka vsakega rekonstrukcijskega programa mora biti, da postane lastnik zemlje država. To zemljo daje država potem v najem farmarjem za nedoločen čas, dokler jo obdeluje po predpisih, ki so posteni za njega in v interesu splošnosti. Farmar bi državi plačal le gotovo rento na leto in imel toliko zemlje, kolikor bi jo lahko obdelaval.

Tretja točka v vsakem sanacijskem programu je organiziranje trga. Hoover ga je sicer skušal organizirati, ampak je propadel, ker je njegov farmerski odbor slonel na kapitalističnih principih — na goli spekulaciji in bil v rokah ljudi, ki se razumejo najbolj na borzne igre.

Če bi se razumejo najbolj na borzne igre.

Rooseveltovo poljedelski program gre preko vsega tega. Radi tega je obsojen v propast. Farmar res potrebuje takojšnje pomoči. Administracija je mnenja, da jo bo deležen z zvišanjem cen. Čez nekaj let se bo pokazalo, da je v zmoti, ker problem ne bo rešen, ampak bodo farmarju v najboljšem slučaju le nekoliko olajšali bolečine, nakar se agonije zopet ponove.

Dne 21. avgusta se prične v Parizu izredna konferenca Delavske in socialistične internacionale, pri kateri je včlanjena tudi ameriška socialistična stranka; na tej konferenci bo zastopana s šestimi delegati. To bo ena najvažnejših konferenc od l. 1864, ko se je organizirala prva internacijska. Eksekutiva internacijske pravi v pozivu, da je treba z ozirom na zmago fašizma v Nemčiji, ki je ustvaril mednarodnemu delavskemu gibanju novo nevarnost najti tudi no-

Iz urada tajništva J. S. Z.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS AT 3724 W. 26th Street
Tel. Crawford 2212.
at 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. daily.
Tel. Canal 9695.
Wednesday and Sunday by appointments only.
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Austin 5700

Milwaukee Leader
Največji ameriški socialistični dnevnik.—Naročnina: \$6.00 na leto, \$3.00 na pol leta, \$1.50 za tri mesece.
Naslov: 540 Juneau Ave. MILWAUKEE, WIS.

Park View Wet Wash Laundry Co.
FRANK GRILL, preds.
PRVA SLOVENSKA PRALNICA V CHICAGO.
Naši vozniki pobirajo perilo po vsem mestu, Cicero in Berwynu in dovažajo čistega na dom.
TOČNA POSTREŽBA. DELO JAMČENO.
Telefoni: Canal 7172-7173.
1727-1731 W. 21st St. CHICAGO, ILL.

SUNSHINE — FRESH AIR AND GOOD PURE MILK
Balance Your Daily Diet With
WENCEL'S DAIRY PRODUCTS
GOOD PURE MILK
IT PROTECTS YOUR HEALTH
2380-82 BLUE ISLAND AVE. — Phone Roosevelt 3673

va pota ter svojo strategijo in taktiko usmeriti za najbrezobirnejši boj proti fašizmu in tega pokrovitelju mednarodnemu kapitalizmu.

Stranka plačuje male prispevke internacionali. Ker pa je z istimi zadnjih par let precej zaostala, je eksekutiva razpisala poseben asessment po 25c na člana. Ta sicer ni obliigaten, vendar pa se pričakuje od vsakega posameznega člana stranke, da si nabavi eno, ali več teh znamk, ako mu je mogoče. K temu naj pripomnimo, da se te znamke lahko prodajajo tudi somišljenikom našega pokreta.

Denar za te znamke je poslati kakor hitro mogoče tajništvu JSZ.

Sodrgi in sodružice, boj, ki ga vodi mednarodno delavstvo proti fašizmu in reakciji je tudi naš boj, zato pričakujemo, da se boste odzvali v polni meri ter si nabavili eno ali več teh znamk, ostale pa skušali razpečati med somišljeniki.

Ako bi kateri klub slučajno hotel več teh znamk, naj nam sporoči.

Za Eksekutivo J. S. Z.
Chas. Pogorelec, tajnik.

Spomini s konvencije SNPJ

Gowanda, N. Y. — Prišedli v Chicago jutraj dne 25. maja in pred dvotiso SNPJ, je bila tam zbrana večina delegacije iz vseh strani Amerike. Takoj sem se spoznal z večino in videl, da mnogo njih dopisuje v naše liste. Precej je bilo tudi mladih, a malo takega prepričanja kot sta Grum iz Detroita in Rak iz Chicago. Med konvencijo sem se udeležil skoro vseh shodov in debat. Takoj sem videl, da je bilo "levo krilo" močno organizirano že pred konvencijo, tam pa so dobili novih rekrutov med mladino, ki je bila večeroma prežeta s tipičnim ameriškim konservativizmom, nadalje med "nepri-stranskimi" delegati in bolj izraziti konservativci. Vsi ti elementi so skupaj skuhal en blok, takozvani "neodvisni blok".

Kaj je bilo neodvisnega ali nepri-

"New Leader"
angleški socialistični dnevnik.
Izhaja v New Yorku. Naročnina: \$2 na leto, \$1 na pol leta.
Najboljše urejanje angleški socialistični list v Ameriki. Mnogo slovenskih delavcev ga šteta.
Naročite si ga tudi vi. Naročnina: \$2 na leto, \$1 na pol leta.
Naslov: 540 Juneau Ave. MILWAUKEE, WIS.

Dr. John J. Zavertnik
PHYSICIAN AND SURGEON
OFFICE HOURS AT 3724 W. 26th Street
Tel. Crawford 2212.
at 1858 W. Cermak Rd.
4:30—6:00 p. m. daily.
Tel. Canal 9695.
Wednesday and Sunday by appointments only.
Residence Tel.: Crawford 8440
If no answer—Call Austin 5700

Baretincic & Son
POGREBNI ZAVOD
424 Broad Street
JOHNSTOWN, PA.
Tel. 1475.

NAJVEČJA SLOVENSKA TISKARNA V AMERIKI
JE
NARODNA TISKARNA
2142-2150 BLUE ISLAND AVENUE
CHICAGO, ILL.
Mi tiskamo v Slovenskem, Hrvaškem, Slovaškem, Češkem, Poljskem, kakor tudi v Angleškem in Nemškem jeziku.
Naša posebnost so tiskovine za društva in trgovce.

printing by
ATLANTIC Print & Pub. Co.
2656-58 S. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Tel. Lawndale 2618

2 načina za hladno udobno poletje
NESCO BERSTED
Električna Casserola PEČICA NA DVA GORILCA
za vse vrste kuhanja
Kuha vse, od pečene fižola do mesa, zelenjavne in sličišč. Okusno kuhano, brez vode, obrani vse dragocene hranilne elemente in vitamine. Skuha obed za sedem oseb, in kuhinja ostane hladna in udobna. Vsek lahko kuha z Nesco.
samo \$4.95 samo \$5.00

\$1 za vaš stari likalnik na ta čudoviti novi Sunbeam Automatic
Naredi izvrstno kavo vsakokrat z Silex Coffee Maker
\$5.95

Electric Shops
Downtown—72 W. Adams St.—132 So. Dearborn St.
Telephone RAInbold 1200, Local 1237
6643 Broadway 4613 W. Madison St. 813 W. 63rd St.
5113 Milwaukee Ave. 4634 So. Ashland Ave. 2599 E. 57th St.
4813 Irving Park Blvd. 3665 So. State St. 11116 So. Woodland Ave.
Za blago kupljeno na obroke je dodati prevosno stroško.
FEDERALNI KUPONI Z NAROČILI

Pionirjev piknik
Chicago, Ill. — V nedeljo 20. avgusta ste vabljivi na piknik društva Pioneer št. 559 SNPJ. Vrtil se bo v Shuthzes Grove na 22. cesti in Desplaines Ave.

Za West Park, O.
Cleveland, O. — Sodrugi 33. ward prirede piknik v nedeljo 20. avgusta. Vrtil se na zapadni 130. cesti in Sprecher Ave.

Apel in vabilo
Cleveland, O. — Slovenci v Newburghu, pristopite v klub št. 28 JSZ. Zavedni na delo z zavednimi, in uspeh je gotov!

Apel nemških socialistov
Nemška soc. stranka, s sedežem v Pragi je izdala apel za pomoč in sodelovanje v borbi proti fašizmu na ameriško delavstvo, ki bo objavljen v prihodnji številki.

Nineteen Years Ago the "Last War" Began

In the first torrid days of August, 1914, the world reeled drunkenly under the impact of the first blows of the World War—the "last war", the "war to end all wars."

Millions of men were mobilized, called to the colors, exorted in the name of the Most High to go forth and slay.

In the first torrid days of August, 1914, the civilized portion of the human race stood aghast at the thought that despite the veneer of civilization and the attempts of noble souls to create an internationalism that would make wars impossible, wars were still with us.

Napoleon once said he aimed to make wars as terrible as possible, for in only that way could wars be made impossible. But Napoleon erred, for as in his time so in ours wars are declared by statesmen, and are fought by common soldiers—while the masses suffer untold agonies. And despite the almost miraculous ingenuity of machinery of mass-destruction wars continued to be declared and fought. For there is a power greater than moral force that makes wars inevitable.

The only way to make wars ir possible is to get rid of that power!

When war broke upon a stunned world Americans were happy that they were out of it. President Wilson urged us to be "neutral in thought as well as in deed." America rejoiced—for a while—in its neutrality.

But it was not long before the neutrality melted away and clamorous politicians were doing all in their power to get us in the war, while a wealthy manufacturer of dynamite and other explosive financed a great campaign to "sell" America the idea of becoming armed.

Something had happened, something that involved the material welfare of America;

no, not of all America, but of the dominant banking and industrial classes of America.

American bankers became involved in the fortunes of war to the tune of hundreds of millions of dollars in loans, and American industrialists became involved to the tune of billions of dollars worth of business.

AND THEN AMERICA, led by the kept press, CEASED TO REJOICE IN ITS NEUTRALITY. And then Americans were led to believe that hatred of war as such was somehow shameful!

We were dragged into the war; and the war dragged to a close. NO MORE WAR! Shouted the peoples of the world. NO MORE WAR! echoed the statesmen who had made the system out of which war came, as they vainly tried to patch up the damage they had wrought.

And so they made a peace that was worse than the war, and out of that "peace" have come angry and terrible problems that have again brought us to the verge of a war so terrible that it is possible that civilization will be unable to survive it.

NO MORE WAR! That is a good slogan, for the person who sneers at pacifism is a fool or a knave, while the person who even admits the possibility of war as a necessary policy of peoples is an enemy of the human race.

But the person who closes his eyes to the awful danger of war is likewise so blind as to be classed as an infatuated fool.

Let us fight against war; but in fighting against war let us realize that war grows out of certain conditions and that the only way to strike at war is to strike a blow at the causes out of which wars arise.

There is danger of war everywhere; let us face that awful fact.

There is one way to destroy that danger of war, and let us face that, too.

Let us build a workers' world; let us create a ring of workers' republics in every part of the world; let us exalt the interests of the men and women and children who make the world and its greatness and beauty above the shabby material self-interest of bankers and industrialists, who have led the peoples to the shambles so often.

We hear the throb of the drums and the clamor of the "patriotic" orators. We hear the blaring of the bugles and the tramp-tramp-tramp of the men getting ready for the next blood-bath. Let us raise our voices so that those dread sounds will be drowned out by the fraternal cries of workers' unity, so that there will rise full and clear above the clamor and clangor the rallying-cry of those who will make wars impossible for all time:

WORKERS OF THE WORLD, UNITE!—The New Leader.

Heroes

The greatest heroes and heroines never make the front page.

We invariably think of this when some globe-circier, pole-vaulter, ocean-crosser, or what have you, is greeted with hysterical hero worship.

It takes only a few hours or a few days to do an airplane stunt. The danger and the nervous tension are soon over. And the certainty of public acclaim if successful, or public sympathy if unsuccessful, is both a comfort and a stimulant.

But there are millions upon millions of quiet persons, both men and women, who "carry on" day after day, week after week, month after month, and year after year, under trying circumstances, and who are more entitled to praise than any flier that ever flew.

There were millions of them before the depression.

During the depression, millions of men and women who have managed to keep families together are infinitely more entitled to praise than those who occupy the spotlight.

It takes more downright courage for a woman to become a mother than it does for a flier to circle the globe or cross the ocean.

And this isn't saying that it does not take a vast amount of grit and courage to fly. It does. But not as much.—The Milwaukee Leader.

Y. C. L. Members to Meet in South Haven

"After Capitalism—Then What? Are We Drifting to Socialism, Communism or Fascism?" will be the topic for discussion at the 3rd Annual Mid West Encampment of the Young Circle League of America, Labor Youth Organization, to be held Saturday and Sunday, August 26-27th at the summer camp of the Workmen's Circle in South Haven, Michigan.

Andrew J. Biemiller, Educational Director of the Socialist party of Milwaukee will be the principal speaker at the opening session Saturday. The Sunday session will be open to a general discussion of the Encampment topic with members of the Young Circle League acting as discussion leaders.

Reservations for the two day Encampment can be made with M. V. Halushka, 3200 W. Ogden Ave., Chicago, Ill. The fee which includes meals, lodging and admission is only \$2.50.—M. V. Halushka, Chicago Director.

National Convention of YPSL in Reading, Pa.

Members of the Young People's Socialist League are completing preparations for their seventh National Convention, to be held in Reading, Penna., on Saturday and Sunday, August 26-27th. The Socialist party and Young People's Socialist League of Reading have drawn up an elaborate program to entertain the young socialists who are expected to come from all parts of the country to discuss national problems of the League.

The convention schedule includes mass meetings, a banquet and a parade with an airplane shower of socialist literature. Plan for organization and increased growth will occupy the attention of the delegates at the business sessions.

Naval Construction

The nation ought to go in for more public works instead of building 37 new ships for the navy. It does not have to build war vessels in order to provide employment. In building them, it increases the menace of war. Big armies and big navies tend to provoke war, not to prevent it. Roosevelt has always been a big navy man, and, in sanctioning this great war construction plan, he is not changing his mind, as he did or monetary stabilization. But it is the wrong attitude, more likely to get the country into trouble than to keep it out.—T. M. L.

Beating the Clock

Employer: "Is it true that when the clock strikes six you put down your pen and leave the office, even if you are in the middle of a word?"

Clerk: "Certainly not, sir. When it gets near six, I never begin the word at all."

Capitalism Does Not Work

If you owned an industry and had a machine that would not work, you would throw it out and put in a new one.

We the people have a social machine, the capitalist system or social order, which does not work. We should throw it out and put in a new one.

Why don't we?

Do we part with all our common sense when we contemplate the social machinery?

The trouble lies in the fact that when social machinery needs fixing, a lot of miserable prejudices get in the way.

This is not the case with a material machine. When an auto wears out, there is no one to claim that it would be against human nature or that it would destroy incentive to get a new one—nor any of the rest of the weary list of poppycock that is paraded forth as soon as you talk of fixing or replacing the social machine.

There is a very special reason for this difference.

The reason is that it is to the financial interest of a certain select few wealthy people to retain the social order because they make money out of it — because it enables them to get something for nothing — because it enables them to rake into their own coffers the earnings of others.

It would not sound well for them to say, "Now, please let this social machine alone because it enables us to rob you."

It would not only not sound well but it would not be convincing.

So they do not use that straightforward argument. They beat about the bush. They seek indirect, underhanded and dishonest methods of making you believe that the social machine ought not to be replaced. By a myriad of means — through the capitalist press, through books, periodicals, movies, speeches, radio, schools, and what not — they continually implant in your mind the idea that there is something sacred about the capitalist system and that it would be impious to try to replace it with some other system. They build up a prejudice to the effect that the

capitalist system has virtues which no other system could possibly have. They build up a prejudice to the effect that any other system would destroy incentive, that any other system would destroy religion, home and family, that any other system would be impracticable, etc., etc. Prejudices are not reason — they are emotion — and they are hard to uproot. It takes time to rid the mind of them and enable it to take the plain truth.

This is the reason why so many people act wisely about

an auto engine that has seen its day and needs to be replaced, but act like fools when the social system wears out and needs to be replaced.

But the fact remains that the social machine, called capitalism or the profit system has worn out. It does not work. It is impracticable. There will be social misery just as long as the people permit their wretched prejudices to blind them to the facts. They must get rid of their prejudices and replace capitalism with Socialism if they are ever to have security, plenty and happiness.

They are making a heck of a lot of noise about sending criminals away, where they belong. To us such a campaign means less than nothing because for every criminal sent to jail another waits to replace him. Chicago has been the hangout of great bands of thieves, robbers, gunmen and the like. These thieves and gunmen have not only been permitted to ply their trade but public officials actually allied with them to share the exploits and protect them from being reached by that little bit of honest law that may have existed. Every once in awhile the connection between criminals and public officials gets to smell so bad that they begin weeding out some of the less noted artists. And so Chicago is now again on the trail of the petty criminal and gunman and great headlines blaze the news of the campaign to clean out every gunman, thief and murderer.

worth while supporting, "but why break your neck trying to make the dumb workers understand it. It's alright to do your share but no more because it will be a long time before the mass of workers grasp the true and practical lessons of Socialism." Some people are of the opinion that we must get all the people to become Socialists before we will be able to do anything. Not so. The great bulk of the workers are willing to follow. In fact, I should say 99% of the workers just stamped in one direction after another without any knowledge of where they are going or why. From this we should conclude that many of them would also follow the Socialist road should we gain a good strong foothold. And once the Socialist program would be put into operation and the results brought to the masses of workers the blessings to which they are entitled but which they did not share under the old system then the teaching of the Socialist creed would spread like fire, but not until then. So, we must just continue doing more than our share to hasten the reckoning.

I don't believe the readers need be told that we condemn every criminal offense against society. The stand of the Socialists is clear. Do away with the robbing, slugging, cheating system of capitalism if you want to get rid of your robbers, thieves, gunmen and criminals. The system has bred them because they are a part and parcel of it. Why then, should any community put on a drive against the petty thieves while it keeps their own big thieves, thugs, crooks and robbers immune from arrest and criminal prosecution. Why protect those who are actually responsible for all crime? Why not arrest and prosecute the thugs and killers and murderers of the Peabody Coal Co. who have shot and murdered some 20 honest, law abiding citizens, coal miners by trade, in Southern Illinois. Why not prosecute the thugs who have beaten Socialist organizers in St. Louis, men, who only asked for the right to organize a pitiable existence. Why not arrest and prosecute the gunmen of the coal barons of Kentucky, West Virginia and Tennessee, who have slugged, beaten and murdered honest, hard working men just because they wanted to organize and help save this crushing system before it crushes itself. No, the law is blind to that because the law and the criminal receive their orders from the same boss. And so, the poorer ones who have been driven to desperation because of lack of work and food are the goat.

Don't forget the Pioneer Lodge picnic Sunday, Aug. 20, 1933 at Schutze's Grove, Desplaines Ave. and 22nd St. Free admission. A full days program with dancing awaits you. Many valuable prizes will be awarded.

Destroying Wealth

Under the so-called farm relief act some farmers will actually be paid good American money for destroying wheat, cotton and other common necessities of life. Some of these farmers, especially in the cotton belt, will be destroying acres of cotton despite the fact they haven't had the money to buy a new pair of cotton overalls for three years. Some farmers will be paid for not harvesting acres of wheat despite the fact that within a few miles of their fields there are hundreds of hungry men, women and children who are hungry because they cannot buy bread.

No one has suggested that the operators of sweatshop shirt factories burn every other shirt that comes from their power machines. No one had the courage to stand up in congress and demand that the prison-labor exploiters destroy every other shoe, table, nightgown or bale of binding twine made with prison labor in order to reduce any surpluses which might exist. No one has been asinine enough to ask the big bankers to burn every other Liberty bond they may have in their vaults to cut down the national debt.

But any fool feels entitled to recognition as a wise man for recommending that the wealth of the farmer be destroyed in order to create more wealth.

America's chief trouble does not lie in the fact there is a surplus of food, clothing, fuel and shelter. Its chiefest problem is the establishment of a system under which there will be a more equitable distribution of the common necessities of life. Destroying them will not bring this about.—Minnesota Union Advocate.

OUR DOINGS HERE AND THERE

The executive committee of branch 1 JSF at a recent meeting discussed the four year plan submitted by the National Executive Committee of the Socialist party to all party branches. It was decided to purchase 1000 copies of literature per month for distribution. Members in the different districts will be notified by comrade Bernik where the literature will be available. The committee also went on record to get its share of new members as required by the plan. To carry out this work will not be an easy task if only a few comrades work. It is important and necessary that every member help and results will be assured.

The next meeting of branch 1 JSF Friday, August 25, will begin at 7.30 P. M. With this early start we hope to finish all business matters soon and then continue with the discussion on the Hitler regime and the German situation. Comrade Over talked on this subject at our last meeting and invited a good discussion, but due to the late hour it was postponed for this coming meeting. All members are urged to attend and invite their friends.

Comrade Olga Vehar of Cleveland writes that members of the Socialist Party are busy soliciting signatures on petitions to place their party candidates on the ballot for the coming election. She is also busy herself distributing literature whenever time permits. The picnic, she says, given recently by branch 27 and Zarja, its singing society, was well attended.

On Saturday, August 26, branch 28 JSF in Newburgh, Ohio, will hold a wiener roast on 4388 Bradley Rd. The affair will be held in the evening and all in Newburgh and vicinity are invited to join the comrades for a good time, says Joseph Lever.

A new pamphlet, **The N. I. R. A. And the Workers**, has been issued by the National office of the Socialist Party. It gives in a most simple form the interpretation of the NIRA from working class view point. Orders for this new pamphlet should be sent to the Socialist Party of America, 549 Randolph St., Chicago, Ill. Single copies are 10c and substantially less in bundles of 100 or over.

Within the next few days members of branch 1 JSF will be asked to distribute pluggers, advertising the Socialist Party picnic of Cook County. It is most important that we have a large crowd at Pilsen Park, where the picnic will be held on Saturday, September 2, and it's up to every comrade to see that this affair gets well advertised to make it a success. A complete program has been prepared with good speakers, singing, various games and gymnastic drills, dancing and entertainment for both young and old. The admission price is only 25c.

"We need Proletarec, now more than ever before," writes Frank Petavs of Little Falls in his recent letter to this office. At a picnic of their branch No. 14 JSF he solicited \$8 for its sustaining fund. In Cleveland the comrades are doing their bit in this respect through tickets for an electric clock with they expect to give away soon. In other places our branches have held picnics to help clear away the deficit of Proletarec.

The JSF has mailed to its branches about 1000 of the newly issued stamps by the National Executive Committee of the Socialist Party. We hope that our comrades will make every effort possible to sell these stamps so as to enable the party to pay its dues to the Labor and Socialist International. — John Rak.

THERE'LL BE A LITTLE LESS OF THAT

The other day we got together and talked about this crazy system and analyzed its complexities with people who were not Socialists. They agreed that the Socialist program was good and were sympathetic but they feared that the Socialists after gaining power, would get to be as corrupt as are the other two parties. People are so full of corruption that they expect everyone to act as they have been accustomed to seeing the administrations during their entire life. We explain that no such thing is possible in the Socialist Party because we have a set of rules and principles to which one must adhere if one wants to be a member. Also, that honesty is the bulwark of our Party, upon which all the rules and principles are based. The Party is honest first, last and always and that's the reason why it progresses so slowly. Were we to discard that one virtue, honesty, occasionally, and go out with untrue pledges we would gain ground very rapidly but the gains would be unsound and perhaps, in time, worthless. We illustrate with the instance of the Racine mayor who, while elected as a Socialist, was found to be corrupt later and dropped from the Party with the result that he can never run on the Socialist ticket again.

N.I.R.A. AND THE Workers

The first pamphlet on the Act from a working class viewpoint.

SEND 10c FOR A COPY

Socialist Party of America

549 RANDOLPH ST. CHICAGO, ILL.

Another friend is willing to concede that the ideals and program of the Socialist Party are great and